

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Casus quinque, in quibus non est licitum Diuortium quamvis adsit
Adulterium. parag. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. III.

Casus quinque, in quibus non est licitum
Divortium, quamvis ad sit causa
Adulterii.

Adulterium utriusque.

1. **P**rimus Casus est, quando uterque con-
jux adulterium commisit; tunc enim,
quia delicta compensantur, neuter ex conjugibus poterit divertere. Idque verum est, etiam si unus conjugum plura, vel publice, alter unum, vel occulte adulterium commiserit, & etiam si unus per Sodomiam, alter per Fornicationem; & etiam si unus se emendaverit, scilicet non amplius adulteretur; alter vero (sed admonitus, ut desistat) persistat tamen in adulterando. Ita Doctores citati, & ratio est, quia posita fidei fractione, semper locum suum habet Jus compensandi, etiam contra emendatum, donec conjux innocens injuriam remittat, de qua remissione mox numero 16. Illud (admonitus, ut desistat) vide fufius apud Sanchez, & aliosque.

2. Hæc autem intelligenda sunt, si ante peractum Divortium uterque adulteretur. *Con. d. 35. du. 2. Av. Sed quid, si celebrato jam Divortio ob adulterium unius, deinde alter, qui fuerat innocens, adulteretur & ipse, obligabiturne hic alteri reconciliari ex eo, quod sic compensentur duo dicta adulteria?*

3. Obligari tenet Coninck, & aliique. *diff. 3. n. 11. At Sanchez sustinet, non obligari, nisi post sententiam, qua Judex cogat fieri reconciliationem, ob periculum Fornicationis, quod ex illa separatione confurgit.*

4. Verum sententia Coninck est à nobis approbanda. Ratio est, quia, quamvis post divortium factum, fidem fregerit conjux, qui antea fuerat innocens, jam nunc est nocens, ergo alter jam acquirit jus compensandi.

5. Quid fiet, si post Divortium, conjux innocens ritè solennem professionem emisit, & post professionem adulteraverit, an scilicet reddendus sit conjugi volenti recompensationem. Dicam

§. 8. à numero

10 8.

Adulterium unius, sed altero consentiente.

6. Secundus casus est, si conjux adulterium committat consentiente alio conjuge (quod dicitur, conjugem prostituere) ita constat ex Sacro & Textu. Ratio autem est, quia, cum uterque, tunc delinquat, alter per adulterium, alter per lenocinium, & æquitas non vult, ut alter Jure suo cadat, alter non item. *d.*

7. Consentit autem & conjux, sive expressè, sive tacitè, non impediendo, cum possit.

8. Inquires. Si vir neget alimenta uxori, si eam deserat, si eam domo expellat, si eam crudeliter agat; unde ipsa sibi de aliquo amatore provideat, censebiturnè vir consentire uxoris adulterio, & consequenter propter delictorum compensationem, cadere à Jure diverterendi?

9. Respondeo. Sanchez & aliique citantes aliqua jura sustinent, non cadere, quia id non est consentire ad adulterium, sed solum occasionem remotam adulterii tribuere. Excipiunt, nisi animo, ut mulier fornicetur, ea vir faciat: nam tunc jam consentiret adulterio, & consequenter à suo Jure diverterendi caderet.

10. At Sanctus g Thomas, aliique, citantes, & ipsi quoddam Jus, sustinent cadere, quia cum conjux sufficienter tunc sit causa illarum injuriarum, videtur etiam esse causa, unde adulterium sequatur; quare non debet ex sua malitia ejusmodi conjux, commodum reportare, & Jus diverterendi retinere.

11. Mihi videtur excipienda distinctio Aversa: *b* nam illæ injuriæ: si solitariè sustinentur, cum sint in alio genere ab adulterio, non sufficiunt, nè ad tacitum quidem consensum, quando vir rationabiliter non prævidet, uxorem fornicaturam; at quando prævidet, aut certè prævidere debet, quia aliquo modo subdubitat de ejusmodi Fornicatione uxoris, & tamen ab injuriis illis non desistit, cum certè desistere obligetur, tunc à dicto Jure se separandi merito excider, quia cum suæ uxoris ipse curam habere debeat, si ea, tam gravia incommoda sexui fragili afferat, jam sufficientem causam dare adulterii, & consequenter tacitè consentire censebitur.

12. Atque

12. Atque ex data distinctione, Textus, quos affert utraque sententia satis conciliari poterunt.

Adulterium materiale, id est, vacans culpa adulterii.

13. Tertius casus. Quando adulterium vacat vera adulterii culpa, Jus divertendi alteri conjugum non tribuit. Merito quidem, quia non est peccandus quis poena addicta, seu conjuncta ejusmodi delicto, sine formali, & vera culpa talis delicti. Exempla sunt, si conjux fornicetur, prudenter putans suum conjugem obivisse; si per ignorantiam invincibilem, credens quis hanc esse suam, ad illam accedat, si per vim omnino absolutam cogatur conjux adulterium committere, &c. In his enim, & similibus casibus, cum sit involuntaria ratio adulterii, separationem, quae ex formali adulterio consequitur, subire conjugem, & quom non est.

14. Quod si per metum gravem?

Respondeo. Sylvester, alique, & eos citans Averfa *d* dicunt, adulterium ex metu extortum non dare alteri divertendi Jus, quia, ad hunc effectum, est petiendū, ac adfuisse vis, & absoluta coactio, siquidem metus tanti mali exculare debet à poena, de qua agimus.

15. Verum Sanchez *b* docet, dare Jus divertendi, quia metus Voluntarium per se, & absolute, adeoque culpam non tollit. Utrumque probabiliter dictum esse, judico.

Remissum fuisse adulterium.

16. Quartus casus. Quando innocens conjux, v. grat. Vir remisit culpam adulterii jam commissi ab uxore) non potest amplius ab illa divertere, quia injuria semel condonata non reviviscit. Quod si post remissum unum adulterium, conjux incidat in aliud, tunc enim verò poterit alter divertere, quia remissio illa non poterat se extendere ad futura.

17. Remissio autem hæc fiet, vel expresse, si conjux externè dicat; se remittere, vel tacite, si idem conjux conscius adulterii, ex animo remittendi admittat adulterii reum,

sive ad copulam, sive ad oscula, sive ad amplexus, &c. quia, sic, jam illam tractat, c ut c *San. l. 10 uxorem.*

18. Inquires. Si conjux solo animo con-
donet adulterium conjugi, unde hic can-
dem condonationem nondum acceptave-
rit, poteritne deinde animum mutans retra-
ctare Condonationem, & Divortium cele-
brare?

Respondeo, non posse, probat Sanch. ibidem, quia ad hanc Condonationem, quæ non est, nisi cessio Juris proprii, ut firma sit, non requiritur alterius acceptatio; statim enim, ac existit, jam remissum est delictum, quod reviviscere amplius non potest.

19. Quid si uxor v. gr. admittat quidem virum suum, qui adulteravit, sed animo non remittendi illi adulterium?

Respondeo, cum Sanch. *d*, in hoc casu non posse amplius uxorem Divortium petere in foro externo, quia illa confessio, probat apud Judicem, qui animum internum novit, remissionem. At verò coram Deo, cum hæc non sit vera remissio, dico, conjugem in foro conscientiae Jus suum divertendi non amittere.

20. Idem esse dicendum, si dicta uxor admittat virum, nec habens animum remittendi, nec habens animum non remittendi, quia tunc verè non remittit, docet Averfa contra Sanchez *f* dicentem tunc remittere.

Periculum incontinentia in Innocente.

21. Quintus casus. Si vir v. g. Innocens divertere valens ab uxore adulterante, experiat, se sine uxore facile labi contra castitatem, licet ex vi adulterii uxoris Jus habeat ad divertendum, tamen illud impedit à damno proprio spiritali, rectè monet g Pontius, quia tunc pravallere debet salus spiritalis.